

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายเฉลิมพล เอกอรุณกุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๒๑/๒๕๕๒

วันที่ ๒๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นวินิจฉัย

สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑๕ (๔) ประกอบมาตรา ๑๑๕ (๖) หรือไม่

ความเห็น

สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องจะสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑๕ (๔) เพราะผู้ถูกร้องขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑๕ (๖) กล่าวคือ เป็นสมาชิก หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองหรือเคยเป็นสมาชิกหรือเคยดำรงตำแหน่งและพ้นจากการเป็นสมาชิก หรือการดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมืองมาแล้วยังไม่เกินห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง หรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อ หรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่าในขณะที่ผู้ถูกร้องสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดปราจีนบุรี ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ หรือพ้นจากการเป็น สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์มาแล้วห้าปีแล้วหรือไม่

ทั้งฝ่ายผู้ร้องและผู้ถูกร้อง รับกันว่า ผู้ถูกร้องเคยเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ โดยเคยสมัคร เข้าเป็นสมาชิกพรรค เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๑ และได้ลาออกจากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ประเด็นที่โต้แย้งกันก็คือ ผู้ถูกร้องได้สมัครเข้าเป็นสมาชิก พรรคประชาธิปัตย์อีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ หรือไม่

ฝ่ายผู้ร้องได้อ้างเอกสารแบบแจ้งจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่เพิ่มขึ้นในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๔๕) หรือแบบ ท.พ. ๖ เป็นหลักฐานสำคัญ เอกสารดังกล่าวปรากฏชื่อผู้ถูกร้อง เข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และภายหลังจากวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ก็ไม่ปรากฏหลักฐานการลาออกจากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ของผู้ถูกร้อง

แสดงว่าผู้ถูกร้องยังเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตยอยู่จนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ฝ่ายผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า เอกสารดังกล่าวคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง และได้ยื่นหนังสือลาออกจากพรรคประชาธิปไตย ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ หนังสือพรรคประชาธิปไตย ที่ ปชป. ๕๕๘๗/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ตอบยืนยันการลาออก โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ หนังสือพรรคประชาธิปไตย ที่ ปชป. ๕๑๕๐๒๕๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๑ ถึงนายทะเบียน พรรคการเมือง แจ้งว่าการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตยของผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ คลาดเคลื่อนต่อความเป็นจริง หนังสือพรรคประชาธิปไตย ที่ ปชป. ๕๑๕๐๐๑๓๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง แจ้งว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากการเป็นสมาชิกของ พรรคประชาธิปไตยแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และไม่เคยกลับมาเป็นสมาชิกพรรคอีก และหนังสือพรรคประชาธิปไตย ที่ ปชป. ๕๑๕๐๐๑๘๐/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปราจีนบุรี แจ้งว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากการเป็นสมาชิก ของพรรคประชาธิปไตยแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕

ทั้งสองฝ่ายได้อ้างพยานบุคคลเข้าสืบประกอบพยานเอกสารด้วย

ปัญหาที่ต้องพิจารณาจึงมีว่า เอกสารแบบแจ้งจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่เพิ่มขึ้นในรอบปีปฏิทิน ที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๔๕) หรือแบบ ท.พ. ๖ ที่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้องเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า จากบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของนายชินวรณ์ บุญยเกียรติ นายทะเบียนพรรคประชาธิปไตย และนางมุสดี ตามไท ผู้อำนวยการพรรคประชาธิปไตย ได้ความว่า การที่ปรากฏชื่อของผู้ถูกร้องเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ มีความคลาดเคลื่อนในการบันทึกข้อมูล โดยผู้ถูกร้องพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และไม่เคยสมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตยอีก ทั้งนี้ ได้มีการแจ้ง ไปยังนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้วตามหนังสือพรรคประชาธิปไตย ที่ ปชป. ๕๑๕๐๒๕๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๑ และหนังสือพรรคประชาธิปไตย ที่ ปชป. ๕๑๕๐๐๑๓๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ส่วนข้อเท็จจริงจากการไต่สวนนางสุนทรี ไพรหิรัญ ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย และพัฒนาระบบบริหารฐานข้อมูลพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พยานของผู้ร้อง ก็ได้ความว่า การตรวจสอบข้อมูลสมาชิกพรรคประชาธิปไตยในระบบฐานข้อมูล พรรคการเมืองเดิม

พบว่าข้อมูลที่ผิดพลาดในทำนองเดียวกับผู้ถูกร้องหลายรายการ ประกอบกับเอกสารหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง คำนวณที่สุด ที่ ลต ๐๔๐๑/๑๓๖๒๖ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ ที่นางสุนทรี ไพรหิรัญ นำมาประกอบในการเบิกความ ได้ระบุผลการตรวจสอบข้อมูลสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ จำนวน ๔,๐๘๖,๐๕๒ รายการ มีข้อมูลสมบูรณ์ที่สามารถลงฐานข้อมูลได้จำนวน ๒,๐๒๑,๐๖๔ รายการ แต่มีข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองที่ไม่ถูกต้องถึง ๑๓๗,๗๗๕ รายการ นอกจากนี้เป็นรายการที่ต้องแก้ไข เห็นได้ว่า ข้อมูลสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ตามที่นายทะเบียนพรรคประชาธิปัตย์ แจ้งแก่นายทะเบียนพรรคการเมือง เป็นข้อมูลที่สมบูรณ์ยังไม่ถึงร้อยละห้าสิบของจำนวนข้อมูลสมาชิกของพรรคด้วยซ้ำไป

ครั้นเมื่อพิจารณาเอกสารแบบแจ้งจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่เพิ่มขึ้นในรอบปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๔๕) หรือแบบ ท.พ. ๖ และแบบแจ้งจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่ลดลงในรอบปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๔๕) หรือแบบ ท.พ. ๗ แล้วเห็นว่า เอกสารดังกล่าวปรากฏชื่อผู้ถูกร้องเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และลาออกจากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยมีหมายเลขสมาชิกหมายเลขเดียวกัน ซึ่งไม่น่าเชื่อว่าจะเป็นไปได้ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาวันที่ลาออกจนถึงวันที่สมัครใหม่มีระยะห่างกันเพียงแปดวันก็ดูไม่สมเหตุสมผล เพราะถ้าผู้ถูกร้องเปลี่ยนใจไม่ลาออกก็คงจะถอนใบลาออกเสียก่อนได้เพื่อให้สมาชิกภาพของตนต่อเนื่องไป อนึ่ง เมื่อพิจารณาถึงขั้นตอนการสมัครสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ตามข้อบังคับพรรคการเมืองพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๒ เรื่องสมาชิกภาพ ข้อ ๑๓ แล้วเห็นว่ากระบวนการต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ระยะเวลาจากวันที่ลาออกจนถึงวันที่สมัครใหม่ที่ห่างกันเพียงแปดวันจึงไม่น่าเชื่อว่าจะเป็นไปได้

เอกสารแบบแจ้งจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่เพิ่มขึ้นในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๔๕) หรือแบบ ท.พ. ๖ ที่ฝ่ายผู้ร้องอ้างนั้น เป็นข้อมูลที่พรรคประชาธิปัตย์เป็นผู้จัดทำ และนำเสนอให้แก่ นายทะเบียนพรรคการเมือง ถ้าข้อมูลที่พรรคประชาธิปัตย์ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมือง มีความคลาดเคลื่อนไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ข้อมูลที่นายทะเบียนพรรคการเมืองมีอยู่ก็ย่อมคลาดเคลื่อน ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงตามไปด้วย จึงเห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่ข้อมูลดังกล่าวจะคลาดเคลื่อนต่อความเป็นจริงได้ แต่พรรคประชาธิปัตย์ โดยนายทะเบียนและผู้อำนวยการพรรคก็ได้แจ้งข้อมูลที่ถูกต้องให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบโดยหนังสือพรรคประชาธิปัตย์ ที่ ปชป. ๕๑๕๐๒๕๓/๒๕๕๑

ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๑ และหนังสือพรรคประชาธิปัตย์ ที่ ปชป. ๕๑๕๐๐๑๓๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ทั้งเมื่อพิจารณาคำเบิกความของพยานบุคคลของฝ่ายผู้ร้องก็เชื่อสมกับ พยานหลักฐานของฝ่ายผู้ถูกร้อง จึงเชื่อว่า เอกสารแบบแจ้งจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่เพิ่มขึ้นในรอบปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๔๕) หรือแบบ ท.พ. ๖ ที่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ น่าจะคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง และเห็นว่า ข้ออ้างและพยานหลักฐานของฝ่ายผู้ร้องยังรับฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องได้สมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ในวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ อีก

ในเมื่อฟังว่าผู้ถูกร้องไม่ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ในวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ อีก ระยะเวลาที่ผู้ถูกร้องลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ในวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ จนถึงวันที่ผู้ถูกร้องสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ในวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ จึงเป็นเวลาเกินกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง จึงวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑๕ (๖) และสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องไม่สิ้นสุดลง ตามมาตรา ๑๑๕ (๔)

นายเฉลิมพล เอกอรุ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ